

D O Š A Š Ć E

Došašće možemo promatrati s liturgijskog, asketskog, pastoralnog i folklornog gledišta. Dušobrižnik u svojoj odgovornosti za duše ne bi smio nijedno od njih zanemariti. Ovdje donosimo okosnicu misli, koje se odnose na uže liturgijsko shvaćanje Došašća.

1. OTAJSTVO DOŠAŠĆA. - U Objavi, kako je nalazimo u Svetom Pismu, odjekuje neprestano otajstvo dolaska Isusa Krista. To ide od početka knjige Postanka (3,15) do posljednjih redaka Otkrivenja. Stoga otajstvo dolaska Gospodnjega ubrajamo u temeljne, žarišne i smjernične ideje, a isto ga tako moramo smatrati pokretnom snagom u djelu našega spasenja.

Crkva je ugradila u svetu liturgiju najsjajnije odlomke Svetoga Pisma kao ugaono kamenje. Posve je razumljivo, da je ideja i stvarnost prvog i drugog Isusova dolaska na zemlju morala dobiti izrazito mjesto u liturgiji i u liturgijskoj godini. Veličina je liturgije, da je po svojim - na prvom mjestu latreutskim - sadržajima, poimance u žrtvi sv. Mise i Časoslovu, sažeto pružila nadosjetni zor otajstvene zbilje.

Otkad je Pijo XII. u enciklici "Mediator Dei" objelodanio, da je liturgija zajedničko javno bogoštovlje otajstvenog Tijela Kristova, to jest Glave i njegovih udova, nastavio je svojim razlaganjima, da na odgovarajućim mjestima napose istakne važnost otajstava za pravilno shvaćanje liturgije. Ona ima središnje značenje. Toga značenja nemaju ni rubrike, premda su veoma

potrebne, pa ni genetična tumačenja liturgije, iako bez njih nema njezina razumijevanja; već otajstva, koja rubrikama i genetiци daju dubinu smisla i konačni uvjet postojanja.

Pijo XII. u spomenutoj enciklici precizira otajstvo liturgijske godine ističući, da je ona "sam Krist, koji trajno živi u svojoj Crkvi i nastavlja put svojeg neizmjernog milosrdja" (Vjesnik djak. bisk. g. 1955., br. 9, str. 134). Ako to vrijedi za čitavu liturgijsku godinu, tada to vrijedi i za njezine najznačajnije dijelove. Dakle vrijedi i za Došašće.

2. OSVRT NA MISNE OBRASCE DOŠAŠĆA.

Početak u razmatranju promjenljivih dijelova misnih obrazaca u Došašću smeta prebavljanje eshatoloških zbivanja pred prošle događaje, kako to imamo u Evandjelju prve adventske nedjelje u odnosu prema ostalim trima nedjeljama. Genetično tumačenje u vezi s današnjim stanjem misnih obrazaca posebno zadovoljava i kritički duh istraživaoca. Ipak nije lako naći idejne razloge spomenutog nedosljeda. To je tim osjetljivije što liturgija ima svoj dosljedni uzlazni stil, pa se ne ponavlja, a još manje pravi skokove. Između 24. nedjelje poslije Duha i 1. nedjelje Došašća nema razlike u evandjeoskoj tematici, dok je između prve i druge nedjelje u Došašću obzirom na Evandjelje očiti skok.

Međutim uza svu paradoksalnost spomenutih činjenica, one u stvari odražavaju tek neku prividnu nedosljednost, jer liturgija u svojim otajstvima posjeduje nadvremenski biljeg. Ona je u svojem otajstvenom

elementu projekcija vječnog u vremenito, u vrštavanje neizmjernog u prostorno ograničeno, pa se stoga mora osjetiti preobilje milosnih elemenata. Usto u Bogu i njegovim otajstvima ostaje neprestani "sada", a mi smo uz naš "sada" u najviše slučajeva vezani na "prije" i "poslije". Opravdanje pak za Evandjelje prve adventske nedjelje nalazimo u činjenici, da je ono navještaj cilja u grandioznoj katehezi liturgijske godine. Stoga je posve naravno, da je DRUGI KRISTOV DOLAZAK dominantna adventskog raspoloženja, a sve drugo u njem je kao pomoćno sredstvo, koje nas vodi k cilju.

3. REFORMA RUBRIKA I DOŠAŠĆE. - Posljednje liturgijske reforme (Pijo XII. g. 1955. i Ivan XXIII. g. 1960), u vezi s promjenama u kalendarsu liturgijske godine, vidljivo povećavaju značenje Došašća. Već je u prvoj preinaci liturgijskog kalendara (g. 1955) podignut stupanj adventskih nedjelja. Najnovijom sistematizacijom rubrika Misala i Brevijara, koja stupa na snagu 1. I. 1961., dobile su ferije Došašća još veće značenje, jer su uzdignute na stupanj ferija 3. reda, a one poslije 17. prosinca na stupanj 2. reda. Iz razlaganja u vezi s otajstvom Došašća lako se može opravdati navedene rubricističke promjene. Služba svetog vremena u Došašću mora biti jasno istaknuta u granicama mogućnosti, koje nameće liturgijska tradicija.

